

ПРИЧИНИ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Події останнього двадцятиріччя різко вплинули на стан людства головним чином завдяки інноваційним змінам складових його розвитку. Криза в політиці, глобалізація в економіці, нівелювання моралі накладаються на загальні проблеми цивілізації: світ стає жорсткішим, відновлюється боротьба за ресурси, виникає більше і більше точок військових конфліктів тощо. Все рельєфніше постає питання, як Україні з огляду на існуючі реалії інтегруватися в світове співтовариство і знайти в ньому гідне місце.

Сучасна нова цивілізація глобалізованого світу, заснована на електронній системі комунікацій замість книжної, з одного боку дала більші можливості у задоволенні потреб споживачів, з іншого ж – породила такі потреби, що нарощувати споживання із-за обмеженості ресурсів, демографічних, екологічних та інших проблем світ не має можливості. Вступивши до СОТ Україна остаточно вписалася у циклічні явища світової економіки і, якщо ще чверть століття тому з України ввозили, наприклад, електричні плитки, бритви, праски, сантехніку тощо вітчизняного виробництва, що повністю домінували на українському ринку, десять року тому вони на рівних конкурували разом із російськими, польськими, турецькими та китайськими виробами, то на сьогодні на прилавках практично залишилися тільки аналогічні товари з Китаю.

Оскільки Україна здатна виробляти певні складні технічні товари широкого вжитку та товари промислового призначення, експортувати деякі види енергії, матеріалів й різні сільськогосподарські продукти, цілком і природно було б сподіватися на її сталий соціально-економічний та політичний розвиток. Але, на жаль, цього не відбулося. Чому?

По-перше, причина у протиріччях задекларованих намірів та дій: запропоновано економічний порятунок у адміністративних та економічних реформах, зміцненні партнерських стосунків між суб'єктами економічної діяльності, імпортозаміщенні тощо, але на практиці підприємства намагаються вийти з кризового стану самотужки, за кордоном все більше

купаються інноваційні вироби, вузли, блоки чи агрегати, що раніше вироблялися в Україні, чим підвищується її залежність від інших країн.

По-друге, теоретично добре опанований в Україні маркетинговий інструментарій не підвищує конкурентоспроможність вітчизняних підприємств через те, що реалізувати його на великих підприємствах практично не можливо, бо при виході на ринок на перший план виходять зовсім інші чинники, а малі (підприємства) так і не мають в економічному розподілі вироблюваної продукції істотної частки.

По-третє, вже протягом одного покоління економіка міцно переплетена з політикою і, помножена на менталітет народу, не дає змоги запропонувати необхідні стратегії розвитку. З досвіду ані Прибалтійських країн, кожна з яких можна порівняти з середньою областю України, ані Грузії, яка може слугувати за аналог Одеської області, ані країн Східної Європи, більшість з яких можна прирівняти до Галичини чи з Донбасу, ані Крим, з туристично спрямованою економікою на кшталт балканських країн Хорватії або Чорногорії, на практиці запозичити нічого, бо Україна за площею, населенням і аграрно-промисловим потенціалом належить до провідних країн Європи.

По-четверте, все зростає диспропорція в економічному розвитку Києва і регіонів, внаслідок чого Україна, ще нещодавно досить рівномірно й пропорційно заселена, все більше наближається до російської, азійської чи африканської моделей, у яких провінція відчужена від столиці.

Тому, оскільки за класичним висловом політика є продовженням економіки, то, наприклад, зміна податкової системи у бік сплати податків в місті розташування об'єкта економічної діяльності має передувати адміністративній реформі, політика протекціонізму по відношенню до вироблюваних в Україні товарів спонукати до їх імпортозаміщення, загальнодержавні соціально-економічні пріоритети розвитку країни призводити до партнерських стосунків між вітчизняними підприємствами, на формування та організацію яких накладаються маркетинг, інноваційна діяльність й відповідні стратегії розвитку.

Телетов О.С. Причини нестабільності економічного розвитку України / О.С. Телетов // Сучасні виклики розвитку світової економіки: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2015. – С. 131-132.